

Najčastejšie otázky a odpovede v súvislosti so situáciou na Ukrajine z pohľadu školstva

Materské školy

A. ZARAĐOVANIE DETÍ Z UKRAJINY DO ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

1. Môžeme prijímať do materských škôl deti z Ukrajiny?

Podľa § 146 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. deti, ktoré majú status osoby, ktorej bolo poskytnuté dočasné útočisko, žiadateľa o udelenie azylu a azylantov **zaradujeme** do materskej školy. **Neprijímame ich rozhodnutím** v správnom konaní.

Postup je uverejnený v usmernení pre riaditeľov škôl pod názvom „Pomôcka pre riaditeľov materských, základných a stredných škôl“ zverejnené na webe [minedu.sk](https://www.minedu.sk) – Situácia na Ukrajine.

<https://www.minedu.sk/data/att/22318.pdf>

<https://www.minedu.sk/data/att/22334.pdf>

Vzhľadom na humanitárne okolnosti odporúčame, aby riaditeľ materskej školy vo vzťahu k deťom z Ukrajiny konal bezodkladne.

2. Môžeme dieťa zaradiť na celodennú výchovu a vzdelávanie?

Ak rodič dieťaťa žiada celodennú výchovu a vzdelávanie, ak tomu nebránia žiadne objektívne dôvody, dieťa sa zaraduje na celodennú výchovu a vzdelávanie.

3. Čo musia urobiť odídenci z Ukrajiny, aby mohli byť deti zaradené do predprimárneho vzdelávania v MŠ?

Odídenci z Ukrajiny musia:

1. požiadať o dočasné útočisko, o azyl, doplnkovú ochranu informácie tu:

a) <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=slovensko-od-1-marca-poskytuje-docasne-utocisko-obcanom-ukrajiny-a-ich-pribuznym-k-dispozicii-je-informacny-letak>

b) <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=pri-ziadosti-o-docasne-utocisko-mozno-vyuzit-elektronicky-registracny-formular>

2. Vyhľadať materskú školu v blízkosti bydliska alebo zriaďovateľa školy alebo príslušný RÚŠS (zoznam a kontakty na RÚŠS [tu](#))

3. Predložiť doklad preukazujúci, že majú status osoby, ktorej bolo udelené dočasné útočisko alebo sa začalo konanie o udelenie azylu

4. Podat' žiadosť o zaradenie dieťaťa do materskej školy.

5. Riaditeľ školy poskytne zákonnému zástupcovi dieťaťa tlačivo *Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa*, ([odkaz tu](#)). Pred vydaním potvrdenia o zaradení dieťaťa do materskej školy absolvuje dieťa vyšetrenie u všeobecného lekára pre deti a dorast, ktorý jeho zákonnému zástupcovi vydá potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti obsahujúce aj údaj o povinnom očkovaní. Bez uvedeného potvrdenia nie je možné dieťa zaradiť do materskej školy.

3. Kde môžu absolvovať maloletí zdravotnú prehliadku?

- U pediatra, v ktorého obvode sa nachádza materská škola, o zaradenie do ktorej žiadajú.
- Po dohode môže prehliadku vykonať aj iný pediater (napr. pediater známych).

Lekári prioritne vyšetrujú chorých pacientov. V súvislosti s uvedeným upozorňujeme, že lekár nemusí vyšetriť dieťa na účely zaradenia do materskej školy bezodkladne.

4. Čo, ak na potvrdení o zdravotnej spôsobilosti chýba údaj o povinnom očkovaní?

Ak na potvrdení o zdravotnej spôsobilosti nebude údaj o povinnom očkovaní, riaditeľka materskej školy požiada zákonného zástupcu, aby opätovne navštívil lekára a požiadal ho o doplnenie tohto údajaja. Až po predložení kompletného potvrdenia môžete riaditeľka zaradiť dieťa do MŠ.

Lekári sú informovaní o tom, že majú posúdiť očkovací status týchto detí a že musia na potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa uviesť aj údaj o povinnom očkovaní, pričom napr. aj slová „...očkovací status neoverený“ ... aj „očkovanie neoverené, nakoľko mu nebolo umožnené nahliadnuť do očkovacieho preukazu“ je údajom o povinnom očkovaní.

5. Vydávame deťom z Ukrajiny osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania?

Osvedčenie týmto deťom sa nevydáva, pretože podmienkou vydania osvedčenia je podľa § 16 ods. 2 školského zákona: „*Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania.*“

6. Ako postupovať, v prípade keď je dieťa, maloletý bez sprievodu zákonného zástupcu (rodičov). Napríklad v sprievode súrodenca, starých rodičov a pod.

V tomto prípade pôjde o cudzinca podľa § 146 ods. 1 písm. e) školského zákona. O dočasné útočisko v tomto prípade za dieťa žiada podľa § 30 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov súdom ustanovený opatrovník. Rovnako je potrebné kontaktovať ÚPSVaR, nakoľko *pre prípad* maloletých bez sprievodu – inými slovami deti, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohli byť zverené do osobnej starostlivosti - má Slovenská republika nastavený štandardný postup. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý sa dozvie o takomto dieťati (od hraničnej a cudzineckej polície), je povinný bezodkladne:

- podať súdu návrh na vydanie neodkladného opatrenia,
- zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a
- zabezpečiť jeho prijatie do Centra pre deti a rodinu.

V aktuálnej situácii má Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny pripravené centrá pre deti a rodinu, ktoré sa o maloletých bez sprievodu postarajú. Viac info:

<https://www.employment.gov.sk/files/sk/uvodna-stranka/informacie-odidencov-z-ukrajiny/zakladne-informacie-pomoc-detom-z-ukrajiny-sk.pdf>

7. Ako má riaditeľ postupovať, ak je kapacita MŠ nepostačujúca a má záujem prijať deti z Ukrajiny?

Riaditeľ je povinný dieťa zaradiť, avšak zároveň musí rešpektovať najvyššie počty v triede a zároveň aj kapacitu uvedenú v prevádzkovom poriadku.

Zaradiť dieťa z Ukrajiny do materskej školy môže riaditeľ odmietnuť len v prípade nedostačujúcej kapacity, ak príslušný RÚVZ nesúhlasí s jej navýšením.

Školský zákon upravuje aj najvyšší počet detí v triedach materskej školy.

Ak sú splnené požiadavky upravené osobitnými predpismi (napr. zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) najvyšší počet detí v triede sa môže zvýšiť o tri deti. Dôvody, pre ktoré je možné navýšiť počet detí v triedach materských škôl sú taxatívne uvedené v § 28 ods. 10 školského zákona.

V prípade potreby zriadenia ďalšej triedy z dôvodu prijatia detí z vojnovej oblasti, je potrebné kontaktovať príslušný regionálny úrad školskej správy. Kontakty nájdete tu: <https://www.minedu.sk/kontaktne-osoby-na-russ-k-situacii-na-ukrajine/>

8. Ako treba postupovať, ak sú v rámci obce, mesta kapacity školy už naplnené?

Táto otázka súvisí s predchádzajúcou a priamo na ňu nadväzuje. V tomto prípade je potrebné kontaktovať príslušný regionálny úrad školskej správy. Kontakty nájdete tu: <https://www.minedu.sk/kontaktne-osoby-na-russ-k-situacii-na-ukrajine/>

9. Vztahuje sa na deti z Ukrajiny povinné predprimárne vzdelávanie?

Deti z Ukrajiny so statusom odídencu alebo azylanta nemajú trvalý pobyt v Slovenskej republike a sú zaraďované do materskej školy na predprimárne vzdelávanie na základe žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa o zaradenie.

Predprimárne vzdelávanie bude pre dieťa z Ukrajiny povinné vtedy, ak dieťaťu bude udelený trvalý pobyt.

10. Ako zaraďovať zdravotne znevýhodnené deti z Ukrajiny do predprimárneho vzdelávania v materskej škole?

Materská škola, do ktorej má zákonný zástupca zdravotne znevýhodnené dieťaťa záujem zaradiť a zákonný zástupca dieťaťa osloví príslušné zariadenie poradenstva a prevencie, ďalej bude postupovať podľa odporúčaní tohto zariadenia. Ak príslušné zariadenie poradenstva a prevencie odporučí zaradenie dieťaťa do materskej školy ako dieťa so zdravotným znevýhodnením, MŠ ho tak zaraďuje za predpokladu, že má voľnú kapacitu.

B. ADAPTÁCIA A PREKONANIE JAZYKOVEJ BARIÉRY DIEŤAŤA Z UKRAJINY V ŠKOLÁCH V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

11. Ako má škola prvé dni začať so začlenením dieťaťa z Ukrajiny, ktoré nerozumie po slovensky?

Škola, jej zamestnanci a najmä triedny učiteľ by mali príchodu nového dieťaťa venovať náležitú pozornosť. Dôležitá je spolupráca všetkých pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školy, ale aj príprava ostatných detí v triede, do ktorej bude dieťa zaradené. Zmena je pre dieťa veľkou psychickou záťažou. Odchod z krajiny, kde dovtedy vyrastalo, znamená odtrhnutie sa od všetkého, čo poznalo, je veľmi často sprevádzaný tzv. kultúrnym šokom.

Všetky materiály spolu s metodickými usmerneniami, návodmi, v niektorých prípadoch aj v ukrajinskom jazyku, ktoré pripravili jednotlivé priamo riadené organizácie MŠVVaŠ SR, sú uvedené na webovom sídle ministerstva, v zložke „Situácia na Ukrajine“:

<https://www.minedu.sk/podporne-materialy-a-webinare-k-aktualnej-situacii-na-ukrajine/>

Zároveň boli spustené telefónne linky v ukrajinskom jazyku a zriadená emailová adresa ukrajina@minedu.sk

Pre školy je k dispozícii 62 intervenčných tímov, v každom kraji je ich minimálne 7.

- V intervenčných tímoch sú skupiny 3 až 8 odborníkov
- Sú to psychológovia, špeciálni pedagógovia, majú skúsenosti s krízovou intervenciou

- Dokážu pomôcť učiteľom či deťom, pomôcť so socializačnými a adaptačnými aktivitami pre deti či pomôcť priamo deťom, ktorých vojna poznačila.
- Máme k dispozícii aj zoznam ukrajinsky hovoriacich odborníkov, ktorí sú k dispozícii jednotlivým tímom

12. Môže materská škola zaradiť dieťa z Ukrajiny i keď nie je v MŠ učiteľ, ktorý ovláda ukrajinský jazyk?

Áno, môže, s využitím odporúčaní a metodických materiálov dostupných na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu.

C. FINANCOVANIE V SÚVISLOSTI SO ZARAĐOVANÍM DETÍ Z UKRAJINY DO ŠKÔL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

13. Budú uvoľnené finančné prostriedky z Ministerstva školstva na umiestnenie ukrajinských detí v materských školách?

Materské školy a špeciálne materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, VÚC, cirkevných a súkromných zriaďovateľov sú financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých podstatnú časť predstavuje podiel na DPFO. Tieto finančné prostriedky, ktoré obce dostanú, sú ich vlastným príjmom a o ich rozdeľovaní rozhodujú vo vlastnej kompetencii podľa počtu detí MŠ, ŠMŠ k 15. septembru začínajúceho školského roka.

Zo štátneho rozpočtu sa financuje príspevok na výchovu a vzdelávanie detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné a detí, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej členovi sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a zákonný zástupca dieťaťa túto skutočnosť preukáže riaditeľovi MŠ. Príspevok sa určuje podľa zberu počtu detí k 15. septembru začínajúceho školského roka. Ak budú v MŠ, ŠMŠ vzdelávané deti z Ukrajiny, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej členovi sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a zákonný zástupca dieťaťa túto skutočnosť preukáže riaditeľovi MŠ a budú zahrnuté v zbere údajov k 15. septembru 2022 prostredníctvom výkazu Škôl (MŠVVŠ SR) 40-01, MŠVVaŠ SR poskytne zriaďovateľovi MŠ, ŠMŠ príspevok na výchovu a vzdelávanie podľa §6b zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

14. Majú nárok deti Ukrajincov na obedy zadarmo?

Mechanizmus školského stravovania pre deti prichádzajúce z Ukrajiny je rovnaký ako pre deti s trvalým pobytom v SR, čo znamená, že deti v hmotnej núdzi a zo sociálne znevýhodneného prostredia majú hradenú stravu zo strany štátu.

Štátni občania Ukrajiny, ktorí sa nachádzajú na území SR, majú možnosť požiadať o pomoc v hmotnej núdzi. Žiadosť sa podáva na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa pobytu dieťaťa z Ukrajiny, kde sa takýto občan s rodinnými príslušníkmi zdržiava. Zamestnanci úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poskytnú týmto občanom poradenstvo a zároveň budú nápomocní pri vyplňaní žiadostí.

V prípade, ak deti utečencov z Ukrajiny budú navštevovať materskú školu na území SR, je možné po splnení podmienok poskytnúť zriaďovateľovi školy na takéto deti dotácie na podporu stravovacích návykov (t. j. ak sa dieťa zúčastní výchovno-vzdelávacej činnosti v MŠ a odoberie stravu).

Viac podrobností nájdete tu:

https://www.upsvr.gov.sk/ba/aktualne-oznamy/uzitocne-informacie-pre-obcanov-ukrajiny-korisna-informacia-dla-gromadan-ukraini-useful-information-for-citizens-of-ukraine.html?page_id=1160080

15. Okrem nákladov na nákup potravín majú obce vo VZN schválený príspevok zákonného zástupcu na režijné náklady. Kto bude uhrádzať tento príspevok?

Ak ide o osobu z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, na základe žiadosti plnoletej osoby, alebo žiadosti zákonného zástupcu nepľnoletej osoby sa neuhrádza

- príspevok v materskej škole
- príspevok v základnej umeleckej škole
- školné a zápisné v jazykovej škole
- príspevok v školskom klube detí
- príspevok v centre voľného času
- príspevok v školskom internáte
- príspevky v školskej jedálni (na čiastočnú úhradu nákladov aj na režijné náklady)

Ďalšie podmienky úplného odpustenia príspevku, resp. podmienky zníženia nad rámec zákona sú vecou určenia zriaďovateľom (obec a samosprávny kraj ich určujú všeobecne záväzným nariadením).

Verzia 1.1. publikované 9.5.2022. Drobná úprava otázky č. 13.